

U C H W A Ł A NR 188/18

Zarządu Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Łodzi
z dnia 22.06.2018r.

w sprawie: zatwierdzenia „Informacji podlegających ujawnieniu według stanu na dzień 31.12.2017 roku”

Na podstawie § 5 Regulaminu Działania Zarządu BSRz w Łodzi uchwala się, co następuje:

§ 1

Zatwierdza się „Informacje podlegające ujawnieniu według stanu na dzień 31.12.2017 roku”, stanowiące załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2

Informacje, o których mowa w § 1 ogłaszane są (udostępniane) wszystkim zainteresowanym w formie papierowej w Centrali Banku.

§ 3

W formie elektronicznej na stronie internetowej Banku www.bsrz.pl Bank ujawnia informacje, o których mowa w art. 111a ust 4 Ustawy Prawo bankowe oraz w części ósmej Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych.

§ 4

Data przyjęcia Uchwały w sprawie zatwierdzenia „Informacji podlegających ujawnieniu według stanu na dzień 31.12.2017 roku” jest jednocześnie datą ogłoszenia tej Informacji.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

ZARZĄD
BANKU SPÓŁDZIELCZEGO RZEMIOSŁA
w Łodzi
[Podpis] *[Podpis]* *[Podpis]*

Bank Spółdzielczy Rzemiosła w Łodzi

**Informacje podlegające ujawnieniu
według stanu na dzień 31.12.2017 roku**

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
2. INFORMACJE OGÓLNE	3
3. CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM	4
3.1. Strategie i procesy zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka	4
3.2. Struktura i organizacja w zakresie zarządzania ryzykiem	9
3.3. Zakres i charakter systemów raportowania i pomiaru ryzyka	10
3.4. Polityka w zakresie stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka oraz polityka i proces monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod ograniczania ryzyka	11
4. INFORMACJE W ZAKRESIE SYSTEMU ZARZĄDZANIA	12
4.1. Liczba stanowisk dyrektorskich Członków Zarządu	12
4.2. Polityka rekrutacji dotycząca wyboru Członków Zarządu oraz ich wiedzy (w tym specjalistycznej), umiejętności i doświadczenia	12
4.3. Strategia zróżnicowania wyboru Członków Zarządu, jego cele, zadania i zakres ich realizacji	12
4.4. Opis przepływu informacji na tematy ryzyk kierowanych do Zarządu	12
5. FUNDUSZE WŁASNE	13
5.1. Wartość składników funduszy własnych	13
5.2. Opis instrumentów emisyjnych w kapitałach	13
5.3. Opis ograniczeń w funduszach własnych	13
5.4. Poziom kapitałów ponad wymagany poziom współczynnika	14
5.5. Charakter i wielkość pozycji klasyfikujących się do funduszy własnych na mocy przepisów przejściowych	14
6. WYMOGI KAPITAŁOWE	15
6.1. Opis metody szacowania kapitału wewnętrznego oraz przyjęty poziom adekwatności kapitałowej	15
6.2. Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem dla ryzyka kredytowego	17
6.3. Wymogi w zakresie funduszy własnych	17
7. RYZYKO KREDYTOWE	18
7.1. Definicje należności przeterminowanych i zagrożonych	18
7.2. Opis metod przyjętych do ustalania korekt wartości i rezerw	19
7.3. Łączna kwota ekspozycji według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) i średnia kwota ekspozycji w danym okresie w podziale na klasy ryzyka	20
7.4. Struktura branżowa ekspozycji w rozbiciu na klasy ryzyka, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi szczegółami w uzasadnionych przypadkach	21
7.5. Struktura ekspozycji według okresów zapadalności w podziale na klasy ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółami w uzasadnionych przypadkach	24
7.6. Podział na istotne branże ekspozycji zagrożonych	24
7.7. Uzgodnienie zmian stanów korekt wartości i rezerw w tytułu ekspozycji o utraconej wartości	25
8. RYZYKO OPERACYJNE	26
9. UJAWNIEŃ W ZAKRESIE EKSPOZYCJI KAPITAŁOWYCH	28
9.1. Podział ekspozycji ze względu na cel nabycia	28
9.2. Wartość bilansowa i wartość godziwa papierów wartościowych	28
9.3. Rodzaje, charakter i kwoty ekspozycji w kapitałowych papierach wartościowych	29
9.4. Zrealizowane zyski lub straty ze sprzedaży i likwidacji w ujęciu skumulowanym w danym okresie	29
9.5. Niezrealizowane zyski i straty z przeszacowania ekspozycji kapitałowych	30
10. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ DLA POZYCJI ZAKWALIFIKOWANYCH DO PORTFELA BANKOWEGO	30
11. POLITYKA ZMIENNYCH SKŁADNIKÓW WYNAGRODZEŃ OSÓB ZAJMUJĄCYCH STANOWISKA KIEROWNICZE W BANKU	31
12. RYZYKO PŁYNNOŚCI	35
12.1. Organizacja systemu zarządzania ryzykiem płynności	35
12.2. Sposób pozyskiwania finansowania działalności	36
12.3. Zasady funkcjonowania w ramach Zrzeszenia i Systemu Ochrony SGB	36
12.4. Stopień scentralizowania funkcji skarbowych i zarządzania płynnością	37

12.5. Informacje ilościowe dotyczące pozycji płynności	37
12.6. Informacje jakościowe dotyczące pozycji płynności umożliwiające uczestnikom rynku wnikliwą ocenę zarządzania ryzykiem płynności Banku	38
13. INFORMACJA O SPEŁNIANIU PRZEZ CZŁONKÓW RADY NADZORCZEJ I ZARZĄDU WYMOGÓW OKREŚLONYCH W ART. 22AA USTAWY PRAWO BANKOWE	39
14. DŹWIGNIA FINANSOWA	41
15. SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ	42
15.1. Struktura organizacyjna systemu:	42
15.2. Stosowane mechanizmy kontrolne:	44
15.3. Ocena adekwatności i skuteczności systemu:	45

ZAŁĄCZNIKI

- Załącznik nr 1 - Oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem
- Załącznik nr 2 - Oświadczenie w zakresie profilu ryzyka
- Załącznik nr 3 - Ujawnienia w zakresie dźwigni finansowej
- Załącznik nr 4 - Ujawnienia dotyczące aktywów obciążonych i wolnych od obciążeń

1. Wstęp

W niniejszym dokumencie zawarto informacje w zakresie zgodnym z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 648/2012, część ósma (zwanym dalej Rozporządzeniem CRR) oraz innymi rozporządzeniami wykonawczymi Komisji (UE) ustanawiającymi wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji, a także z Polityką informacyjną w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi¹.

Informacja została sporządzona według stanu na dzień 31.12.2017r. Zaprezentowane wartości wyrażone są w tysiącach złotych, z wyjątkiem sytuacji, w których zastosowano inną jednostkę miary wskazaną przy prezentowanych w dalszej części danych.

Bank nie zastosował wyłączeń ujawniania informacji (w przypadku kiedy uznałby je za nieistotne, zastrzeżone lub poufne).

2. Informacje ogólne

Bank Spółdzielczy Rzemiosła w Łodzi, zwany dalej Bankiem, z siedzibą w Łodzi przy ul. Stefana Żeromskiego 68, zarejestrowany jest w Krajowym Rejestrze Sądowym – Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieście w Łodzi, XX Wydział KRS pod Nr 0000123953. Bankowi nadano numer statystyczny REGON 000503474 oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP) 7240005236.

Bank zrzeszony jest w Spółdzielczej Grupie Bankowej, na czele której stoi Bank Zrzeszający SGB-Bank S.A.

Bank przynależy do Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB. Celem funkcjonowania Systemu Ochrony jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego Uczestnika Systemu.

¹ Polityka informacyjna w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi, zatwierdzona przez Radę Nadzorczą Banku, udostępniona na stronie internetowej www.bsrz.pl

Przynależność do Systemu Ochrony ma charakter dobrowolny i nie ogranicza podmiotowości Uczestnika.

Bank działa na terenie województwa łódzkiego. W 2017 roku prowadził działalność, w ramach struktury organizacyjnej, w jednostkach zlokalizowanych na terenie miasta Łodzi w:

- Centrali Banku, znajdującej się przy ul. Stefana Żeromskiego 68,
- Oddziale I, znajdującym się przy ul. Zgierskiej 75/77,
- Oddziale II, znajdującym się przy ul. Stefana Żeromskiego 68,
- Punkcie Kasowym Nr 1, znajdującym się przy ul. Kurczaki 50,
- Punkcie Kasowym Nr 2, znajdującym się przy ul. Przełajowej 22/3,
- Punkcie Kasowym Nr 3, znajdującym się przy ul. Złotno 60/62,
- Punkcie Kasowym Nr 4, znajdującym się przy ul. Anny Jagiellonki 2,
- Punkcie Kasowym Nr 5, znajdującym się przy ul. Piotrkowskiej 317, lok 110.

Działalność operacyjna prowadzona była również za pośrednictwem elektronicznych kanałów dostępu.

Według stanu na dzień 31.12.2017r. Bank nie działał w grupie kapitałowej i nie posiadał podmiotów zależnych i dominujących.

3. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem

3.1. Strategię i procesy zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka

W Banku, w ramach systemu zarządzania, funkcjonuje sformalizowany system zarządzania ryzykiem występującym w jego działalności, mający na celu uzyskanie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa, wyrażonego przez przyjęty apetyt na ryzyko oraz rentowności działalności biznesowej.

Zarządzanie ryzykiem realizowane było na podstawie strategii, polityk, procedur i planów dotyczących podejmowania, monitorowania i ograniczania ryzyka, na które jest lub może być narażony Bank.

Podstawowym dokumentem określającym sposób zarządzania ryzykiem w Banku była *Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi*, zwana dalej Strategią, w której opisano wyznaczone cele strategiczne dotyczące zarządzania

poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz apetyt na ryzyko, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka wyrażony wskaźnikami ilościowymi. Cele strategiczne dotyczące ryzyka kapitałowego zostały określone w *Strategii zarządzania i planowania kapitałowego w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi*. Powyższe Strategie, przyjęte przez Zarząd i zatwierdzone przez Radę Nadzorczą Banku były zgodne z założeniami *Strategii działania Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Łodzi na lata 2016-2020* i podlegały co najmniej corocznemu przeglądowi i weryfikacji, w celu zapewnienia zgodności działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa oraz dostosowania do zmian wielkości i profilu ryzyka w działalności Banku i czynników otoczenia gospodarczego.

Szczegółowe zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka bankowego, w tym identyfikacja, pomiar, monitorowanie i ograniczanie ryzyka, system raportowania o ryzyku, czy rozwiązania organizacyjne, zostały określone w odnoszących się do nich, wewnętrznych regulacjach, w szczególności politykach i zasadach.

W ramach stosowanych procedur zarządzania ryzykiem Bank wprowadził w formie pisemnej, w szczególności:

- 1) Strategię zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi,
- 2) Politykę zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi,
- 3) Politykę zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi,
- 4) Politykę zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi,
- 5) Politykę zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi,
- 6) Politykę zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi,
- 7) Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi,
- 8) Zasady zarządzania ryzykiem koncentracji w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi,

- 9) Zasady zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi,
- 10) Zasady zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi,
- 11) Zasady zarządzania inwestycjami w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi,
- 12) Zasady zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi,
- 13) Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi,
- 14) Instrukcję zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi,
- 15) Plan utrzymania ciągłości działania Banku w sytuacjach kryzysowych w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi,
- 16) Zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi,

Ponadto Bank wprowadził regulacje w obszarze innych ryzyk, w szczególności:

- 1) Strategię zarządzania i planowania kapitałowego w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi,
- 2) Politykę kapitałową w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi,
- 3) Politykę informacyjną w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi,
- 4) Zasady wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi,
- 5) Zasady szacowania kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi,
- 6) Instrukcję sporządzania i monitorowania planu ekonomiczno-finansowego w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi,
- 7) Regulamin funkcjonowania Systemu Informacji Zarządczej w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi,
- 8) Politykę zmiennych składników wynagradzania osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi,
- 9) Zasady wprowadzenia nowego produktu bankowego w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi,

- 10) Politykę kadrową Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Łodzi,
- 11) Regulamin przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi,
- 12) Zasady powierzania wykonywania czynności podmiotom zewnętrznym oraz zawierania innych umów przez Bank Spółdzielczy Rzemiosła w Łodzi,
- 13) Politykę ładu korporacyjnego Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Łodzi.

Proces zarządzania ryzykiem, na który składały się powiązane ze sobą elementy: identyfikacji, pomiaru, monitorowania, kontroli i ograniczania ryzyka oraz odpowiednio dostosowanej organizacji zarządzania i raportowania o ryzyku, był adekwatny do zakresu prowadzonej działalności oraz do istotności, skali i złożoności danego ryzyka. W przypadku wątpliwości w zakresie poziomu ryzyka, Bank stosował podejście z zachowaniem maksymalnego stopnia ostrożności.

Bank zarządza ryzykami, które identyfikuje w swojej działalności. Jako istotne Bank uznał rodzaje ryzyka, które są objęte obliczaniem łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko dla Banku, które nie posiadają portfela handlowego, rodzaje ryzyka wymienione w art. 79, 81, 83, 84, 85 i 86 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26.06.2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi (CRD IV) oraz inne ryzyka spełniające kryterium istotności, określone w Strategii, uwzględniające wpływ danego ryzyka na wynik finansowy i kapitały Banku. W 2017 roku do istotnych ryzyk, które podlegały szczególnemu nadzorowi, Bank zaliczył: ryzyko kredytowe, w tym koncentracji, ryzyko operacyjne, ryzyko płynności, ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, ryzyko wyniku finansowego, ryzyko braku zgodności.

Cele strategiczne zarządzania ryzykami uznanymi w 2017 roku za istotne, zostały przedstawione w Tabeli 1.

Tabela 1

<i>rodzaj ryzyka</i>	<i>cele strategiczne</i>
kredytowe	– wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój portfela kredytowego; – dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego, które umożliwiają podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku;

	– utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 9%; – utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 30%; – ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (pozakredytowych) aktywów Banku.
koncentracji	– utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku; – bezwzględne przestrzeganie limitów koncentracji dużych ekspozycji określonych w Rozporządzeniu CRR.
operacyjne	– optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania, – zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne; – automatyzacja procesów realizowanych w Banku, pozwalająca w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich; – wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.
płynności	– zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty; – zapewnienie utrzymania płynności dostosowanej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich płatności; – monitorowanie sytuacji płynnościowej Banku pod kątem wystąpienia sytuacji awaryjnej powodującej konieczność uruchomienia planu awaryjnego utrzymania płynności; – optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.
stopy procentowej	– minimalizowanie ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na sytuację finansową Banku; – zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z ryzykiem stopy procentowej, z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania tym ryzykiem, mających na celu eliminację zagrożeń nierównomierniej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na różny poziom zmian przychodów i kosztów, co w konsekwencji ma pozwolić utrzymać zdolność do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych, jak i pozabilansowych, przy zapewnieniu pożądanego wyniku finansowego oraz realnej wartości posiadanych kapitałów; – ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych.

wyniku finansowego	– podnoszenie wiedzy pracowników odnośnie planowania wyników finansowych banków; – ocena ryzyka wyniku finansowego i wpływ produktów bankowych na to ryzyko; – prowadzenie działań mających na celu prawidłowe zarządzanie aktywami i pasywami dla ustalenia optymalnego wyniku finansowego; – opracowywanie planu finansowego uwzględniającego zarządzanie wszystkimi istotnymi ryzykami.
braku zgodności	– wzmacnianie pozycji Banku jako instytucji godnej zaufania, uczciwej i rzetelnej, poprzez: a. zapewnienie przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i przyjętych przez Bank standardów postępowania; b. podejmowanie działań eliminujących ryzyko braku zgodności oraz przeciwdziałanie możliwości wystąpienia utraty reputacji i ryzyku wystąpienia straty finansowej lub sankcji prawnych mogących być skutkiem naruszenia przepisów i norm postępowania.

3.2. Struktura i organizacja w zakresie zarządzania ryzykiem

W procesie zarządzania ryzykiem bankowym uczestniczą Rada Nadzorcza- w tym Komitet Audytu, Zarząd, Komitet Kredytowy- będący organem opiniodawczo-doradczym, Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz, Stanowisko ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej oraz inne komórki organizacyjne i stanowiska- w ramach przypisanych im zadań w strukturze organizacyjnej Banku, odpowiedzialne za: sprawozdawczość dla odbiorców zewnętrznych, zarządzanie nadwyżką środków, sprzedaż kredytów, identyfikację i akceptację ryzyka kredytowego dla pojedynczych transakcji, pomiar, monitorowanie i kontrolę poszczególnych rodzajów ryzyka bankowego.

Rada Nadzorcza dokonuje okresowej oceny realizacji założeń Strategii przez Zarząd w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Banku zatwierdza apetyt na ryzyko oraz zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka. Ocenia, czy działania Zarządu w zakresie kontroli nad działalnością Banku są skuteczne i zgodne z polityką Rady Nadzorczej. Do zadań Rady

Nadzorczej należy powołanie Komitetu Audytu w składzie przynajmniej 3 osób wybranych spośród członków Rady. Komitet Audytu, funkcjonujący w Banku w ramach systemu zarządzania ryzykiem, ma za zadanie m.in. monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej, skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej oraz monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej.

Zarząd Banku odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne – dokonanie weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku. Zarząd zatwierdza rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość dostosowaną do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku. Odpowiada za przejrzystość działań Banku, w szczególności za politykę informacyjną w zakresie działalności Banku, pozwalającą na ocenę skuteczności działania Rady Nadzorczej i Zarządu Banku w zakresie zarządzania Bankiem, monitorowania stanu bezpieczeństwa działalności Banku i za ocenę sytuacji finansowej Banku. Zarząd zapewnia zgodność działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa. Uwzględnia rezultaty badań prowadzonych przez komórkę audytu wewnętrznego oraz biegłych rewidentów przy podejmowaniu decyzji w ramach zarządzania Bankiem. Zarząd przekazuje Radzie Nadzorczej, okresowe informacje przedstawiające w sposób rzetelny, przejrzysty i syntetyczny rodzaje i wielkość ryzyka w działalności Banku. Zarząd zatwierdza maksymalne poziomy wskaźnika DtI, wskaźnika LtV, minimalne wymagania w zakresie wkładu własnego oraz zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych, a następnie informuje Radę Nadzorczą i Bank Zrzeszający o przyjętych parametrach lub rozwiązaniach.

Członkiem Zarządu nadzorującym zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku jest Prezes Zarządu.

3.3. Zakres i charakter systemów raportowania i pomiaru ryzyka

Bank stosuje metody identyfikowania i pomiaru ryzyka związanego z jego działalnością dostosowane do profilu, skali i złożoności ryzyka. Częstotliwość pomiaru dopasowana jest do wielkości oraz charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku. Metody

pomiaru, w szczególności ich założenia, są poddawane ocenie, przeglądowi i aktualizacji wraz z przeglądem procedur dotyczących zarządzania ryzykiem.

Bank posiada formalnie ustanowiony system informacji zarządczej, zapewniający otrzymywanie przez Radę Nadzorczą, Zarząd oraz odpowiednie komórki i jednostki organizacyjne Banku aktualnej informacji o ryzyku zidentyfikowanym w działalności Banku, w tym:

- 1) rodzajów i wielkości ryzyka,
- 2) profilu ryzyka,
- 3) stopnia wykorzystania limitów wewnętrznych,
- 4) wyników testów warunków skrajnych.

Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu ryzyka Banku. Zakres oraz szczegółowość raportów wewnętrznych dostosowane są do rodzaju raportowanego ryzyka oraz odbiorców informacji. Sporządzane raporty w zależności od specyfiki sprawozdawanego obszaru, zawierają zarówno informacje ilościowe jak i jakościowe, z uwzględnieniem rekomendacji działań, ograniczających skalę ryzyka.

3.4. Polityka w zakresie stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka oraz polityka i proces monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod ograniczania ryzyka

Polityka stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka oraz polityka i procesy monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod ograniczania ryzyka, odnoszące się w szczególności do prawnych form zabezpieczeń wierzytelności, tworzenia rezerw celowych, monitoringu ryzyka, zostały opisane w regulacjach wewnętrznych Banku.

W Banku obowiązują odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne, ustalone, przestrzegane i monitorowane w celu ograniczania ryzyka, jego dywersyfikacji, oraz wdrażania mechanizmów zapobiegania powstawaniu niepożądanego wzrostu ryzyka. Szczegółowe zasady ustalania, aktualizacji oraz wysokość limitów akceptuje Zarząd. Poziom limitów wewnętrznych jest dostosowany do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku.

W celu określenia wrażliwości Banku na wystąpienie niekorzystnych zdarzeń o charakterze wyjątkowym i stosunkowo mało prawdopodobnym, które mogłyby mieć wpływ na sytuację

finansową, Bank przeprowadza testy warunków skrajnych. Na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowych, Bank opracowuje plany awaryjne (w postaci schematów i scenariuszy działań) służące niwelacji skutków ich wystąpienia.

4. Informacje w zakresie systemu zarządzania

4.1. Liczba stanowisk dyrektorskich Członków Zarządu

Organem zarządzającym w Banku jest Zarząd Banku, powołany przez Radę Nadzorczą. W roku 2017 Zarząd działał w trzyosobowym składzie. W skład Zarządu wchodzi:

- 1) p.o. Prezesa Zarządu,
- 2) Wiceprezes Zarządu ds. finansów,
- 3) Wiceprezes Zarządu ds. handlu.

Członkowie Zarządu Banku nie pełnią stanowisk dyrektorskich poza Bankiem. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć stanowisko zajmowane w organie Banku lub organach innych podmiotów.

4.2. Polityka rekrutacji dotycząca wyboru Członków Zarządu oraz ich wiedzy (w tym specjalistycznej), umiejętności i doświadczenia

Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami Rada Nadzorcza, działając wg Statutu Banku, biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata. Oceny następcej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza zgodnie z Procedurą oceny kwalifikacji Członków Zarządu oraz Zarządu Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Łodzi.

4.3. Strategia zróżnicowania wyboru Członków Zarządu, jego cele, zadania i zakres ich realizacji

Bank, z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru członków Zarządu.

4.4. Opis przepływu informacji na tematy ryzyk kierowanych do Zarządu

Przepływ informacji na temat poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku reguluje system informacji zarządczej. Raporty obejmują co najmniej wszystkie ryzyka

uznane za istotne. W cyklu rocznym dokonywany jest przegląd wszystkich ryzyk mogących wystąpić w działalności Banku. Rodzaj, zakres, częstotliwość oraz adresaci informacji zarządczej zostały opisane w *Regulaminie funkcjonowania Systemu Informacji Zarządczej w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi*.

5. Fundusze własne

5.1. Wartość składników funduszy własnych

Poniższe zestawienie przedstawia poziom poszczególnych pozycji funduszy własnych Banku według stanu na dzień 31.12.2017r.

Tabela 2

wyszczególnienie:	wartość na 31.12.2017r.
fundusze własne, w tym:	12 458
I. kapitał Tier I, w tym:	12 458
1) kapitał podstawowy, w tym:	12 458
- fundusz udziałowy (z uwzględnieniem amortyzacji)	238
- fundusz zasobowy	12 344
- wartości niematerialne i prawne	- 124
2) dodatkowy kapitał podstawowy	0
II. kapitał Tier II	0
łączny współczynnik kapitałowy	15,31%

Bank posiada zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strategię zarządzania i planowania kapitałowego oraz politykę kapitałową.

5.2. Opis instrumentów emisyjnych w kapitałach

W kapitałach Banku nie ma instrumentów emitowanych przez Bank.

5.3. Opis ograniczeń w funduszach własnych

Żaden ze składników funduszy własnych Banku nie podlegał ograniczeniom na 31.12.2017r.

5.4. Poziom kapitałów ponad wymagany poziom współczynnika

Na dzień 31.12.2017r wszystkie wskaźniki kapitałowe ukształtowały się powyżej regulacyjnych wymogów minimalnych, co zostało przedstawione w Tabeli 3 i Tabeli 4.

Tabela 3

<i>wymagane przepisami wymagalne poziomy współczynniki</i>		
<i>nazwa współczynnika kapitałowego</i>	<i>minimum regulacyjne współczynniki</i>	<i>wartość współczynnika na 31.12.2017r</i>
współczynnik kapitału podstawowego Tier I	4,5%	15,31%
współczynnik kapitału Tier I	6%	15,31%
całkowity współczynnik kapitałowy	8%	15,31%

Tabela 4

<i>wymagane poziomy współczynniki wraz z zaleceniami nadzorczymi</i>		
<i>nazwa współczynnika kapitałowego</i>	<i>minimum współczynniki kapitałowych</i>	<i>poziom współczynnik kapitałowego na 31.12.2017r</i>
współczynnik kapitału podstawowego Tier I	4,5%	15,31%
współczynnik kapitału Tier I	9%	15,31%
całkowity współczynnik kapitałowy	12%	15,31%

5.5. Charakter i wielkość pozycji klasyfikujących się do funduszy własnych na mocy przepisów przejściowych

Do pozycji w funduszach własnych, dla których obowiązują przepisy przejściowe należy fundusz udziałowy. Od 1 stycznia 2014 roku nie spełnia on warunku zawartego w art. 28 ust. 1 lit. e Rozporządzenia CRR, który mówi, że instrumenty w kapitale podstawowym Tier I muszą spełniać warunek „wieczystości”; w związku z tym Bank, zgodnie z zapisami Rozporządzenia CRR usuwa stopniowo z funduszy własnych fundusz udziałowy. Bank wykazuje fundusz udziałowy w rachunku funduszy własnych, w ramach korekt okresu przejściowego, według następujących zasad:

- 1) podstawą obliczeń do wyznaczania podstawy amortyzacji jest lista udziałowców oraz kwota opłaconych przez nich udziałów według stanu na 31.12.2011r.

z uwzględnieniem wpłat i wypłat udziałów zadeklarowanych na 31.12.2011r i opłaconych najpóźniej do 31.12.2012r.

- 2) kwota, o której mowa w pkt 1, jest stała;
- 3) wartością funduszu udziałowego w okresie przejściowym jest mniejsza z kwot:
 - a) wartość podstawy amortyzacji obliczona zgodnie z pkt.2) pomniejszona o wypowiedziane udziały, o które za zgodą KNF zostały umniejszone fundusze własne,
 - b) wartość podstawy amortyzacji obliczona zgodnie z pkt.2) przemnożona przez wartości procentowe, które wynoszą w kolejnych latach odpowiednio: w 2014 – 80%; 2015r. – 70%; 2016r. – 60%; 2017r. – 50%; 2018r. – 40%; 2019r. – 30%; 2020r. – 20%; do 31.12.2021r – 10%; po 31.12.2021r – 0%.

Bank do umniejszania funduszy w trakcie poszczególnych lat stosuje amortyzację jednorazową tzn. stosownych pomniejszeń dokonuje na początku roku kalendarzowego.

Wysokość funduszu udziałowego Banku ujmowana w bilansie Banku na dzień 31.12.2017r wynosi 502 tys. zł., zaś wartość funduszu udziałowego w ramach korekt okresu przejściowego wynosi 238 tys. zł.

6. Wymogi kapitałowe

6.1. Opis metody szacowania kapitału wewnętrznego oraz przyjęty poziom adekwatności kapitałowej

Proces szacowania kapitału wewnętrznego stanowi część systemu zarządzania Bankiem oraz podejmowania decyzji o charakterze zarządczym, z uwzględnieniem strategii Banku, strategii zarządzania funduszami oraz planów kapitałowych.

Szacowanie i utrzymywanie kapitału wewnętrznego, zarządzanie i planowanie kapitałowe realizowane jest na podstawie następujących regulacji:

- 1) Zasady wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi,
- 2) Zasady szacowania kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi,

3) Strategii zarządzania i planowania kapitałowego w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi.

Celem procesu szacowania kapitału wewnętrznego jest ustalenie wielkości kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, z uwzględnieniem przewidywanego poziomu ryzyka.

Proces szacowania kapitału wewnętrznego opiera się na wynikach oceny ryzyka uwzględniających czynniki ilościowe i jakościowe. Bank dąży do określenia, czy posiadany kapitał jest odpowiedni do skali ponoszonego ryzyka, dokonując na bieżąco identyfikacji i oceny ponoszonego ryzyka.

Przyjęte w Banku zasady oceny adekwatności kapitałowej zakładały maksymalną alokację na ryzyka na poziomie 76% funduszy własnych. Szczegółowy rozkład został przedstawiony w Tabeli 5.

Tabela 5

<i>rodzaj ryzyka</i>	<i>max % alokacji kapitału</i>
ryzyko operacyjne	9%
ryzyko kredytowe	60%
ryzyko koncentracji	3%
ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	1%
ryzyko płynności	1%
ryzyko wyniku finansowego	2%
<i>razem</i>	76%

Bank dokonywał agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne, tym samym obliczał kapitał wewnętrzny w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego. Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego był regulacyjny wymóg kapitałowy wyliczony metodą:

- standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
- wskaźnika bazowego w zakresie ryzyka operacyjnego.

Kapitał wewnętrzny stanowił sumę regulacyjnego wymogu kapitałowego, dodatkowych wymogów kapitałowych oraz wymogów kapitałowych na pozostałe istotne rodzaje ryzyka, obliczonych zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego. W 2017r regulacyjny wymóg kapitałowy pokrywał ryzyko kredytowe i operacyjne w związku z powyższym Bank nie obliczał na te ryzyka dodatkowych wymogów.

6.2. Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem dla ryzyka kredytowego

Kwoty wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, tj. 8% kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla kategorii ekspozycji określonych w art. 112 Rozporządzenia CRR zostały przedstawione w Tabeli 6:

Tabela 6

<i>kategoria ekspozycji</i>	<i>stan na dzień 31.12.2017</i>
ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	63
ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0
ekspozycje wobec instytucji	0
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	193
ekspozycje detaliczne	3 004
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	884
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	761
ekspozycje kapitałowe	104
inne pozycje	682
<i>razem metoda standardowa</i>	5 691

6.3. Wymogi w zakresie funduszy własnych

Kapitały Banku były adekwatne do prowadzonej działalności.

Kwota wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, wyliczana w oparciu o metodę standardową, stanowiąca 8% ekspozycji ważonej ryzykiem, na koniec 2017 roku, wyniosła 5.691 tys. zł. Kwota wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego, wyliczana

w oparciu o metodę wskaźnika bazowego, wyniosła 819 tys. zł. Łącznie, minimalny wymóg kapitałowy wyniósł 6.510 tys. zł.

W Tabeli 7 został zestawiony kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka.

Tabela 7

<i>rodzaj ryzyka</i>	<i>kwota</i>
ryzyko operacyjne	819
ryzyko kredytowe	5 691
ryzyko koncentracji	47
ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	62
ryzyko płynności	27
ryzyko wyniku finansowego	2
<i>kapitał wewnętrzny</i>	6 648

Bank wyznaczył wartości: łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie nie niższym niż 13,25% oraz wewnętrznego współczynnika kapitałowego na poziomie nie niższym niż 10%.

Łączny współczynnik kapitałowy na dzień 31.12.2017r. wyniósł 15,31%.

Wewnętrzny współczynnik kapitałowy na dzień 31.12.2017r. wyniósł 14,99 %.

7. Ryzyko kredytowe

7.1. Definicje należności przeterminowanych i zagrożonych

Według stanu na dzień 31.12.2017r. Bank stosował definicję należności przeterminowanych, zagrożonych oraz metody ustalania korekt wartości i rezerw w oparciu o zapisy Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Należności zagrożone - to należności zaklasyfikowane do kategorii należności poniżej standardu, wątpliwe i stracone.

Należność przeterminowana – jest to kwota rat kapitałowych lub odsetek niespłacona w terminach określonych w umowie kredytu.

7.2. Opis metod przyjętych do ustalania korekt wartości i rezerw

Kredyty i pożyczki Bank wyceniał na dzień bilansowy wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej (ESP).

Podstawowym kryterium ustalania poziomu rezerw są:

- podmiotowo- przedmiotowa klasyfikacja należności,
- kategorie ryzyka należności,
- ekspozycja kredytowa jako podstawa do wyliczenia rezerwy,
- pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw o wartość zabezpieczeń.

Tworzenie rezerw celowych i odpisów aktualizujących należności związane z ekspozycjami kredytowymi w Banku jest obowiązkowe.

Bank tworzy rezerwy celowe i odpisy aktualizujące należności związane z ekspozycjami kredytowymi w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do

- 1) kategorii "normalne" - w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych;
- 2) kategorii "pod obserwacją";
- 3) grupy "zagrożone" - w tym do kategorii "poniżej standardu", "wątpliwe" lub "stracone".

Rezerwy celowe na ryzyko kredytowe, związane z ekspozycjami kredytowymi wynikającymi z pożyczek i kredytów detalicznych, zaklasyfikowanymi do kategorii "normalne", oraz odpisy aktualizujące należności związane z tymi ekspozycjami kredytowymi tworzy się w wysokości 1,5% podstawy tworzenia rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących należności związanych z ekspozycjami kredytowymi.

Na ekspozycje kredytowe zaklasyfikowane do kategorii „pod obserwacją” oraz grupy „zagrożonych” Bank tworzył rezerwy celowe i odpisy aktualizujące należności związane z tymi ekspozycjami kredytowymi na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, w wysokości minimalnej, określonej w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, tj.:

- 1) 1,5% podstawy tworzenia rezerw - w przypadku kategorii „pod obserwacją”,
- 2) 20% podstawy tworzenia rezerw - w przypadku kategorii „poniżej standardu”,

- 3) 50% podstawy tworzenia rezerw - w przypadku kategorii „wątpliwe”,
- 4) 100% podstawy tworzenia rezerw - w przypadku kategorii „stracone”.

Pierwsza klasyfikacja ekspozycji kredytowej dokonywana jest w momencie udzielania kredytu. Klasyfikacja ekspozycji kredytowych ze względu na terminowość oraz tworzenie rezerw celowych dokonywana jest w trakcie trwania okresu kredytowania przez system bankowy (funkcja automatyczna). Klasyfikacja ekspozycji kredytowych w oparciu o sytuację ekonomiczno-finansową dokonywana jest podczas monitoringu kredytowego.

7.3. Łączna kwota ekspozycji według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) i średnia kwota ekspozycji w danym okresie w podziale na klasy ryzyka

Łączna kwota ekspozycji kredytowych według wyceny bilansowej na dzień 31.12.2017r. została przedstawiona w Tabeli 8.

Tabela 8

<i>wyszczególnienie</i>	<i>stan na dzień 31.12.2017</i>
ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	585
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	3 959
ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	5
ekspozycje wobec instytucji	32 553
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	2 985
ekspozycje detaliczne	52 217
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	17 272
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	6 767
ekspozycje kapitałowe	1 297
inne pozycje	11 152
razem	128 792

Średnia kwota ekspozycji w podziale na klasy została przedstawiona w Tabeli 9.

Tabela 9

<i>wyszczególnienie</i>	<i>średnia kwota w okresie od 31.12.2016 do 31.12.2017</i>
ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	566
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	5 190
ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	6
ekspozycje wobec instytucji	29 622
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	3 534
ekspozycje detaliczne	45 071
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	22 794
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	5 751
ekspozycje kapitałowe	1 237
inne pozycje	10 459
razem	124 229

7.4. Struktura branżowa ekspozycji w rozbiciu na klasy ryzyka, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi szczegółami w uzasadnionych przypadkach

Bank w swoich ekspozycjach kredytowych na koniec roku 2017 ujawnia 13 branż. Udział poszczególnych branż w podziale na klasy ryzyka (wartość nominalna) został przedstawiony w Tabeli 10.

Struktura branżowa w rozbiciu na klasy ryzyka wobec MŚP została przedstawiona w Tabeli 11.

Tabela 100

<i>nazwa branży</i>	<i>wartość nominalna</i>	<i>struktura</i>	<i>wartość nominalna w kategorii „normalna”</i>	<i>struktura</i>	<i>wartość nominalna w kategorii „pod obserwacją”</i>	<i>struktura</i>	<i>wartość nominalna w kategorii „poniżej standardu”</i>	<i>struktura</i>	<i>wartość nominalna w kategorii „wątpliwej”</i>	<i>struktura</i>	<i>wartość nominalna w kategorii „straconej”</i>	<i>struktura</i>
administracja publiczna i obrona narodowa	3 958,58	7,55%	3 958,58	8,97%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
budownictwo	10 981,87	20,93%	10 544,37	23,89%	437,50	37,08%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
pośrednictwo finansowe	2 218,64	4,23%	2 218,64	5,03%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
kultura, rozrywka i rekreacja	7,58	0,01%	7,58	0,02%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
obsługa rynku nieruchomości	6 077,00	11,58%	3 299,39	7,47%	607,72	51,51%	76,89	86,91%	76,89	0,00%	2 093,00	39,83%
zakwaterowanie i usługi gastronomiczne	545,92	1,04%	545,92	1,24%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
handel hurtowy i detaliczny	5 368,89	10,23%	5 316,31	12,04%	0,00	0,00%	11,58	13,09%	11,58	0,00%	41,00	0,78%
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1 813,34	3,46%	65,04	0,15%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	1 748,30	97,22%	0,00	0,00%
przetwórstwo przemysłowe	14 994,25	28,58%	12 850,82	29,11%	134,64	11,41%	0,00	0,00%	50,00	2,78%	1 958,79	37,28%
rolnictwo, leśnictwo i łowiectwo	3 300,71	6,29%	2 181,58	4,94%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00	1 119,13	21,30%
transport i gospodarka magazynowa	118,07	0,23%	75,49	0,17%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00	42,58	0,81%
gospodarowanie ściekami i odpadami	2 983,50	5,69%	2 983,50	6,76%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00%
inne	94,64	0,18%	94,64	0,21%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00%
razem	52 462,99	100%	44 141,86	100%	1 179,86	100%	88,47	100%	1 798,30	100%	5 254,50	100%

Tabela 11

<i>nazwa branży</i>	<i>wartość nominalna</i>	<i>struktura</i>	<i>wartość nominalna w kategorii „normalna”</i>	<i>struktura</i>	<i>wartość nominalna w kategorii „pod obserwacją”</i>	<i>struktura</i>	<i>wartość nominalna w kategorii „poniżej standardu”</i>	<i>struktura</i>	<i>wartość nominalna w kategorii „wątpliwej”</i>	<i>struktura</i>	<i>wartość nominalna w kategorii „straconej”</i>	<i>struktura</i>
budownictwo	7 967,37	20,90%	7 529,87	23,80%	437,50	37,74%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
obsługa rynku nieruchomości	5 969,35	15,66%	3 268,63	10,33%	607,72	52,43%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	2 093,00	39,83%
zakwaterowanie i usługi gastronomiczne	534,37	1,40%	534,37	1,69%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
handel hurtowy i detaliczny	4 863,02	12,76%	4 810,44	15,21%	0,00	0,00%	11,58	100%	0,00	0,00%	41,00	0,78%
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	65,04	0,17%	65,04	0,21%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
przetwórstwo przemysłowe	14 436,36	37,88%	12 313,59	38,92%	113,98	9,83%	0,00	0,00%	50,00	100%	1 958,79	37,28%
rolnictwo, leśnictwo i łowiectwo	1 119,13	2,94%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	1 119,13	21,30%
transport i gospodarka mieszkaniowa	78,91	0,21%	36,33	0,11%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	42,58	0,81%
gospodarowanie ściekami i odpadami	2 983,50	7,83%	2 983,50	9,43%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
inne	94,64	0,25%	94,64	0,30%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
razem	38 111,69	100%	31 636,41	100%	1 159,20	100%	11,58	100%	50,00	100%	4 214,29	100%

7.5. Struktura ekspozycji według okresów zapadalności w podziale na klasy ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółami w uzasadnionych przypadkach

Struktura ekspozycji bilansowych według wartości nominalnej przy uwzględnieniu terminów zapadalności przedstawiała się na koniec roku 2017 następująco:

Tabela 122

<i>termin zapadalności</i>	<i>banki i oddziały instytucji kredytowych</i>	<i>pozostałe instytucje sektora finansowego</i>	<i>przedsiębiorcy</i>	<i>gospodarstwa domowe</i>	<i>instytucje samorządowe</i>
bez określonego terminu	4 285,26	0,00	5 462,26	706,72	0,00
<= tydzień	8 553,55	0,00	5 340,71	3 953,90	0,00
>1 tydzień <= miesiąc	17 200,06	27,01	581,66	379,17	10,57
>1 miesiąc <= 3 miesiące	0,00	87,32	380,14	1 067,04	219,88
>3 miesiące <= 6 miesięcy	846,97	83,06	2 304,58	1 562,53	230,45
>6 miesięcy <= 1 roku	0,00	206,97	3 248,24	4 254,19	460,90
>1 roku <= 2lata	0,00	372,57	3 779,01	4 226,96	664,66
>2lata <= 5 lat	0,00	1 219,88	5 626,93	11 509,21	1 563,13
>5 lat <= 10 lat	0,00	113,18	4 837,30	7 391,92	808,99
>10 lat <= 20 lat	0,00	0,00	499,31	7 551,83	0,00
>20 lat	4 856,06	0,00	555,53	3 285,80	0,00
razem	35 741,90	2 109,99	32 615,67	45 889,27	3 958,58

7.6. Podział na istotne branże ekspozycji zagrożonych

Wartość ekspozycji zagrożonych (według wartości nominalnej) oraz kwoty korekt wartości rezerw (według wartości nominalnej) w podziale na poszczególne branże przedstawiała się następująco:

Tabela 13

<i>nazwa branży</i>	<i>wartość należności zagrożonych w tys. zł</i>	<i>rezerwy celowe w tys. zł</i>	<i>wskaźnik pokrycia kredytów zagrożonych rezerwami celowymi</i>
obsługa rynku nieruchomości	2 169,89	0,00	0,00%
handel hurtowy i detaliczny	52,58	43,30	82,35%
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1 748,30	0,00	0,00%
przetwórstwo przemysłowe	2 008,79	861,52	42,89%
rolnictwo, leśnictwo i łowiectwo	1 119,13	1 119,13	100%
transport i gospodarka magazynowa	42,58	42,58	100%
razem	7 141,27	2 066,53	28,94%

7.7. Uzgodnienie zmian stanów korekt wartości i rezerw z tytułu ekspozycji o utraconej wartości.

Korekty wartości z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek oraz innych należności Banku obejmowały wartości utworzonych rezerw celowych, odpisy aktualizujące należności związane z ekspozycjami kredytowymi oraz nierozliczone prowizję (ESP).

Zmiany stanów rezerw celowych i odpisów aktualizujących w 2017r zostały przedstawione w Tabeli 14.

Tabela 14

<i>wyszczególnienie</i>	<i>stan na początek roku obrotowego</i>	<i>zwiększenia</i>	<i>wykorzystanie</i>	<i>rozwiązanie</i>	<i>stan na koniec roku</i>
rezerwy celowe od należności sektora niefinansowego	1 941,52	752,35	0,51	95,03	2 598,33
odpisy aktualizujące należności związane z ekspozycjami kredytowymi sektora niefinansowego	0,00	1 420,46	0,00	1,39	1 419,07
razem	1 941,52	2 172,81	0,51	96,42	4 017,40

8. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne to wystąpienie bądź możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, w tym również ryzyko prawne.

Na proces zarządzania ryzykiem operacyjnym składały się:

- 1) identyfikacja ryzyka, polegająca na określaniu zagrożeń związanych z ryzykiem operacyjnym dla wszystkich obszarów działalności Banku,
- 2) system monitorowania oparty na systematycznym gromadzeniu danych o przyczynach strat, ich wielkościach i częstotliwości występowania,
- 3) efektywna ocena ryzyka operacyjnego, umożliwiająca zidentyfikowanie obszarów ryzyka, tzw. mapa ryzyka,
- 4) redukcja i ograniczanie ryzyka operacyjnego, realizowane poprzez wykonywanie wydawanych zaleceń, wdrażanie działań naprawczych podejmowanych w wyniku analizy zarejestrowanych incydentów oraz podnoszenia samokontroli pracowników.

Bank nie stosował zaawansowanych metod pomiaru, wyliczał wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego metodą wskaźnika bazowego. Regulacyjny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego wynosił 819 tys. zł. i stanowił 6,57% kapitału uznanego. Podstawę oceny adekwatności pokrycia ryzyka operacyjnego regulacyjnym wymogiem kapitałowym stanowiły poniesione (rzeczywiste i potencjalne) koszty z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego.

W Banku prowadzone było systematyczne gromadzenie danych związanych z ryzykiem operacyjnym.

Ewidencjonowanie zdarzeń operacyjnych odbywa się zgodnie z kategoryzacją zawartą w Rekomendacji M, wyróżniającej 7 rodzajów zdarzeń operacyjnych rozpisanych na 20 kategorii (w Tabeli 14 wyszczególniono tylko kategorie, w których doszło do zdarzeń). Suma strat (rzeczywistych i potencjalnych) z tytułu zarejestrowanych w ciągu roku 12 zdarzeń operacyjnych wyniosła 112,86 tys. zł.

Zaewidencjonowane straty operacyjne (rzeczywiste i potencjalne) w roku 2017 w poszczególnych kategoriach ryzyka zostały przedstawione w Tabeli 15.

Tabela 15

	<i>rodzaj i kategoria zdarzenia</i>	<i>I kw.</i>	<i>II kw.</i>	<i>III kw.</i>	<i>IV kw.</i>	<i>razem (tys. zł)</i>	<i>razem (ilość)</i>
1	oszustwo wewnętrzne						
2	oszustwo zewnętrzne	0,24	1,90		3,81	5,94	3
2.1	kradzież i oszustwo	0,24			3,81	4,05	2
2.2	bezpieczeństwo systemów		1,90			1,90	1
3	zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy				14,03	14,03	1
3.1	stosunki pracownicze				14,03	14,03	1
4	klienci, produkty i normy prowadzenia działalności						
5	szkody w rzeczowych aktywach trwałych						
6	zakłócenia działalności gospodarczej i awarie systemu						
7	wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami	8,50	70,63	0,73	13,02	92,89	8
7.1	wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	8,50	70,63	0,73	13,02	92,89	8
razem						112,86	12

W badanym okresie nie wystąpiły zdarzenia operacyjne, w przypadku których należałoby podjąć szczególne działania naprawcze.

Najwyższe straty brutto (rzeczywiste i potencjalne) Bank poniósł w rodzaju zdarzenia: wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami, w której doszło do 8 zdarzeń, na sumę w wysokości 92,89 tys. zł.

Stopień narażenia Banku na ryzyko operacyjne oceniono jako akceptowalny. Poziom strat nie stanowił bezpośredniego zagrożenia dla funkcjonowania Banku.

9. Ujawnienia w zakresie ekspozycji kapitałowych

9.1. Podział ekspozycji ze względu na cel nabycia

Bank wykazuje w bilansie ekspozycje kapitałowe, które nie są zaliczane do portfela handlowego. Część z posiadanych ekspozycji kapitałowych to akcje Banku Zrzeszającego nabyte z przyczyn strategicznych. Pozostałe instrumenty Bankowe Papiery Wartościowe nabyte w celu osiągnięcia zysków kapitałowych.

Tabela 16

<i>wyszczególnienie</i>	<i>cel nabycia</i>
Akcje SGB Bank S.A. w Poznaniu	cel strategiczny, zyski kapitałowe
Bankowe Papiery Wartościowe wyemitowane przez SGB-Bank S.A. z siedzibą w Poznaniu	zyski kapitałowe
Udziały w Spółdzielni System Ochrony SGB	przynależność

Zasady klasyfikacji i wyceny papierów wartościowych wynikają z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 01 października 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (t.j. Dz. U. 2013 poz.329).

Bank wprowadza do ksiąg rachunkowych papiery wartościowe na dzień zawarcia kontraktu w cenie nabycia.

9.2. Wartość bilansowa i wartość godziwa papierów wartościowych

Wycena papierów wartościowych

Na dzień bilansowy Bank wycenia papiery wartościowe następująco:

- przeznaczone do obrotu w cenie nabycia, z uwzględnieniem odpisów aktualizujących,
- dostępne do sprzedaży według wartości godziwej, a skutki zmian wartości godziwej odnosi na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny,
- utrzymywane do terminu zapadalności według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej.

Z uwagi na brak informacji na temat wiarygodnej ceny rynkowej tych ekspozycji ich wartość rynkową stanowi wartość bilansowa.

Na dzień 31.12.2017r Bank posiadał następujące papiery wartościowe niedopuszczone do obrotu regulowanego:

Tabela 17

<i>nazwa emitenta</i>	<i>nazwa instrumentu</i>	<i>wartość bilansowa w tys. zł</i>	<i>wartość rynkowa w tys. zł</i>	<i>wartość godziwa w tys. zł</i>
SGB Bank S.A	Akcje „AD”	1 043,20	1 043,20	0,00
SGB Bank S.A	Akcje „I”	1,00	1,00	0,00
SGB Bank S.A	Bankowe Papiery Wartościowe	251,68	251,68	0,00
Spółdzielczy System Ochrony SGB	Udziały	1,00	1,00	0,00
<i>razem</i>		1 296,88	1 296,88	0,00

9.3. Rodzaje, charakter i kwoty ekspozycji w kapitałowych papierach wartościowych

Posiadane przez Bank ekspozycje kapitałowe nie są zaliczane do portfela handlowego i nie są notowane na regulowanych rynkach giełdowych.

Bankowe Papiery Wartościowe SGB-Banku S.A. są zdematerializowanymi papierami wartościowymi na okaziciela, emitowanymi na warunkach zobowiązania podporządkowanego. Emitent zobowiązany jest do spełnienia świadczenia pieniężnego polegającego na zapłacie kwoty odpowiadającej wartości nominalnej BPW oraz odsetek.

Akcje SGB –Banku S.A. są to akcje imienne zwykle wyemitowane przez SGB – Bank S.A. w celu podwyższenia kapitału zakładowego Spółki.

9.4. Zrealizowane zyski lub straty ze sprzedaży i likwidacji w ujęciu skumulowanym w danym okresie.

W 2017r Bank nie dokonywał sprzedaży ani likwidacji ekspozycji kapitałowych.

9.5. Niezrealizowane zyski i straty z przeszacowania ekspozycji kapitałowych.

Bank w 2017r. nie zaliczył do funduszy podstawowych lub uzupełniających niezrealizowanych zysków i strat z przeszacowania ekspozycji kapitałowych.

10. Ryzyko stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego

Bank definiuje ryzyko stopy procentowej jako niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy oraz bilansową wartość zaktualizowaną kapitału.

Ryzyko to w Banku związane jest z:

- 1) ryzykiem przeszacowania,
- 2) ryzykiem bazowym.

Ryzyko opcji klienta oraz ryzyko krzywej dochodowości uznaje się jako nieznaczące w działalności Banku.

Bank przyjmuje, że zmiana stóp procentowych sama w sobie nie jest źródłem potencjalnych strat. Narażenie wyniku Banku na negatywne oddziaływanie związane jest w najistotniejszym stopniu z różnicą występującą pomiędzy wielkością aktywów i pasywów przeszacowywanych w poszczególnych przedziałach oraz z nierównomierną skalą zmian wysokości poszczególnych stóp referencyjnych.

Bank dąży do ograniczania ryzyka bazowego oraz ryzyka przeszacowania poprzez odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów oprocentowanych.

Bank kreuje politykę cenową mającą na celu utrzymanie adekwatnej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej, dochodowego portfela kredytowego, wypracowanie pożądanej marży.

Bank ograniczania ryzyko opcji klienta poprzez stosowanie opłat za opcję, zwłaszcza dla możliwości zerwania depozytu przed umownym terminem (zastosowanie zmniejszonego oprocentowania).

Dla potrzeb analizy ryzyka stopy procentowej Bank uwzględnia ryzyko wcześniejszych spłat kredytów i ryzyko zrywalności depozytów. Przedmiotowe wartości podlegają limitowaniu.

Bank nie posiada portfela handlowego, wyznacza poziom ryzyka stopy procentowej tylko dla produktów zaliczanych do portfela bankowego.

Pomiar ryzyka stopy procentowej w Banku dokonywany jest przez Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz i odbywa się w cyklach miesięcznych. Analizy prezentowane są na posiedzeniach Zarządu Banku i Rady Nadzorczej.

W przypadku szokowej zmiany (spadku) stóp procentowych o 200 p.b. wynik odsetkowy wg stanu na 31 grudnia 2017r. zmniejszyłby się o 775 tys. zł w skali 12 miesięcy, co stanowiłoby 6,2% kapitału uznanego i 17,3% wyniku odsetkowego.

Zmiana stóp procentowych o 200 p.b. wpłynęłaby na spadek wartości ekonomicznej Banku o 96 tys. zł., co w relacji do kapitału uznanego dało 0,8% (przy założonym limicie max 2,0%).

Wyniki testu warunków skrajnych wykorzystywane były w procesie szacowania i oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego w Banku. Kapitał wewnętrzny na ryzyko stopy procentowej na dzień 31.12.2017r. wyniósł 62 tys. zł, stanowiąc 0,5% kapitału uznanego.

11. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku

Bank realizując zapisy Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 06 marca 2017r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach i wskazaną w niej zasadę proporcjonalności, wprowadził „Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w BSRz w Łodzi” zwaną dalej Polityką.

Bank zgodnie z wprowadzoną Polityką, kierując się zasadą proporcjonalności, przeprowadzoną oceną kryteriów jakościowych i odpowiednich kryteriów ilościowych określonych w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji UE nr 604/2014 z dnia 04 marca 2014r., dokonuje analizy stanowisk wymienionych w treści Rozporządzenia oraz określa krąg pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku. Ponieważ Bank jest działającą na rynku lokalnym spółdzielnią, która nie jest znaczącą

jednostką pod względem rozmiaru działalności i ryzyka związanego z prowadzoną działalnością, Rada Nadzorcza Banku ustaliła, że do stanowisk kierowniczych objętych Polityką zalicza się wyłącznie członków Zarządu związanych z Bankiem umową o pracę. Postanowień Polityki nie stosuje się w odniesieniu do członków Rady Nadzorczej.

Podstawą oceny efektów pracy, której dokonuje Rada Nadzorcza, są kryteria dotyczące oceny wyników całego Banku, a także ocena indywidualna wyników danego członka Zarządu.

Oceny tej dokonuje Rada Nadzorcza najpóźniej do końca drugiego kwartału roku następującego po zakończeniu roku obrotowego i obejmuje 3 lata, tzn. rok miniony oraz dwa poprzednie.

Do oceny efektów pracy członków Zarządu za rok 2016 miała zastosowanie „Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w BSRz w Łodzi” przyjęta Uchwałą Nr 6/17 przez Radę Nadzorczą w dniu 28.02.2017r.

W roku 2017, z uwagi na krótsze okresy pracy członków Zarządu w Zarządzie Banku, Rada Nadzorcza dokonała oceny pracy poszczególnych Członków za rok 2016 odpowiednio:

- p.o. Prezesa Zarządu Dariusza Wojciechowskiego za jeden rok tj. 2016,
- Wiceprezesa Zarządu ds. Handlu Grzegorza Wronieckiego za jeden rok tj. 2016,
- Wiceprezesa ds. Finansów Bogumiły Malinowskiej za trzy lata tj. 2014-2016.

Kryteriami oceny efektów pracy członka Zarządu, zgodnie z obowiązującą w maju 2017r. Polityką były:

- 1) jakość portfela kredytowego,
- 2) realizacja planu finansowego Banku,
- 3) realizacja przyjętej strategii rozwoju Banku.

Rada Nadzorcza po zapoznaniu się z informacją dotyczącą stopnia realizacji przez Zarząd zadań w latach 2014-2016, dokonała pozytywnej oceny efektów pracy poszczególnych członków Zarządu i przyznała im premie regulaminową wypłacaną jednorazowo.

Zgodnie z nową procedurą, podstawą oceny efektów pracy członków Zarządu są kryteria dotyczące oceny wyników całego Banku a także wprowadzona po raz pierwszy ocena indywidualnych wyników pracy danego członka Zarządu.

Nowe kryteria oceny będą obejmowały od 2017 roku:

- 1) zysk netto,

- 2) zwrot z aktywów (ROA),
- 3) wskaźnik należności zagrożonych,
- 4) współczynnik wypłacalności,
- 5) wskaźnik płynności LCR.

Oceniając indywidualne wyniki pracy członka Zarządu Rada Nadzorcza bierze pod uwagę:

- 1) efekty realizacji zadań wynikających z zakresu obowiązków i odpowiedzialności w ramach podziału zadań w Zarządzie;
- 2) pozytywną ocenę kwalifikacji;
- 3) uzyskanie absolutorium z wykonania obowiązków za dany rok obrotowy;
- 4) wyniki kontroli przeprowadzonych w Banku przez podmioty zewnętrzne, w tym audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB lub kontrola Komisji Nadzoru Finansowego, w obszarach nadzorowanych przez danego członka Zarządu.

Na posiedzeniach Rady Nadzorczej, Zarząd przedstawiał raporty i analizy dotyczące wszystkich obszarów działalności Banku, informował o przeprowadzanych kontrolach ich wynikach oraz sposobach i terminach realizacji wydanych zaleceń pokontrolnych. Zarząd przejrzystości przedstawiał informację o sytuacji ekonomicznej Banku, realizacji Planu finansowego i Strategii działania Banku. Udzielał odpowiedzi na wszystkie zadawane pytania. W posiedzeniach RN uczestniczyła zawsze osoba pełniąca funkcje Stanowiska ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej, która przekazywała członkom RN wszystkie informacje dotyczące systemu kontroli wewnętrznej.

Rada Nadzorcza na swoich posiedzeniach miała możliwość oceny pracy poszczególnych członków Zarządu.

Rada Nadzorcza w grudniu 2017r. pozytywnie oceniła kwalifikacje każdego z członków Zarządu, działając zgodnie z „Procedurą Oceny Kwalifikacji Członków Zarządu oraz Zarządu BSRz w Łodzi.” W miesiącu kwietniu 2018r. dokonała również pozytywnej oceny kwalifikacji Zarządu za rok 2017. Swoją ocenę Rada Nadzorcza potwierdziła również w Sprawozdaniu z działalności za rok 2017r. wnosząc do Zebrania Przedstawicieli o udzielenie absolutorium wszystkim członkom Zarządu.

Przyznana członkowi Zarządu premia roczna wypłacana jest jednorazowo w formie pieniężnej, po podjęciu uchwały przez Radę Nadzorczą.

Stosunek stałych składników wynagrodzenia do zmiennych składników wynagrodzenia, ustalony jest zgodnie z art.94 ust.1 lit. g) Dyrektywy36/2013 – składnik zmienny nie przekracza 100% stałego składnika łącznego wynagrodzenia każdej osoby.

Spośród osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku, żadna osoba nie otrzymała wynagrodzenia w wysokości co najmniej 1 mln. EUR w danym roku obrachunkowym.

Informacje o sumie wypłaconych w 2017r. wynagrodzeń osobom zajmującym stanowiska kierownicze w rozumieniu /Dyrektywa 36/2013,Rozp.MRiF 604/2014/.

Tabela 18

<i>stanowiska kierownicze</i>	<i>stałe składniki w tys. zł</i>	<i>ilość osób</i>	<i>zmiennie składniki w tys. zł</i>		<i>ilość osób</i>
			<i>gotówka</i>	<i>instrumenty</i>	
Członkowie Zarządu	332	3	30	-	3

Informacje o sumie wypłaconych w 2017r. wynagrodzeń związanych z podjęciem lub zakończeniem stosunku zatrudnienia z osobami zajmującymi stanowiska kierownicze, liczbę osób otrzymujących takie płatności oraz najwyższą wartość płatności na rzecz jednej osoby zostały zaprezentowane w Tabeli 19.

Tabela 19

<i>wyszczególnienie</i>	<i>wartość</i>
suma wypłat (odpraw) z tytułu zakończenia stosunku pracy z osobami na stanowiskach kierowniczych (w tys. zł)	0
ilość osób, które otrzymało ww. wynagrodzenie	0
najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie (w tys. zł)	0
suma wypłat zmiennych składników wynagradzania z tytułu nawiązania w 2017r. stosunku pracy z osobami na stanowiskach kierowniczych (w tys. zł)	0
ilość osób, które otrzymało ww. wynagrodzenie	0
najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie (w tys. zł)	0

12. Ryzyko płynności

12.1. Organizacja systemu zarządzania ryzykiem płynności

Zasady zarządzania płynnością finansową i ryzykiem płynności, w tym określenie struktury organizacyjnej, metody pomiaru oraz monitorowania poziomu płynności, metody ograniczania ryzyka utraty płynności, awaryjne plany działania, a także zakres, częstotliwość i tryb przekazywania informacji w zakresie płynności dla organów i komórek organizacyjnych Banku zostały zawarte w Zasadach zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi.

W procesie zarządzania ryzykiem płynności w Banku uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza nadzorująca wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem płynności, zatwierdzająca strategiczne cele jak również testy warunków skrajnych, oceniająca adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem na podstawie okresowej i syntetycznej informacji przedstawianej przez Zarząd;
- 2) Zarząd odpowiadający za utrzymanie ryzyka płynności na poziomie nie wyższym niż zaakceptowany przez Radę Nadzorczą apetyt na ryzyko. Obowiązkiem Zarządu jest zapewnienie skutecznego działania systemu zarządzania ryzykiem płynności;
- 3) Prezes Zarządu nadzorujący zarządzanie wszystkimi rodzajami ryzyka, w tym płynności;
- 4) Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz pełniący funkcje komórki monitorującej ryzyko płynności, podlegający Prezesowi Zarządu. Do głównych obowiązków Zespołu Zarządzania Ryzykami i Analiz należy m.in.: monitorowanie poziomu ryzyka płynności, weryfikowanie i modyfikowanie procedur jak i metod zarządzania oraz pomiaru tego ryzyka, proponowanie limitów, przeprowadzanie testów warunków skrajnych oraz sporządzanie raportów z pomiaru ryzyka płynności dla Rady Nadzorczej i Zarządu Banku;
- 5) Zespół ds. Księgowości i Sprawozdawczości będący komórką odpowiedzialną za operacyjne zarządzanie ryzykiem płynności, znajdujący się w strukturze organizacyjnej w pionie Wiceprezesa Zarządu ds. Finansów. Do najważniejszych zadań Zespołu ds. Księgowości i Sprawozdawczości należy m.in.: zarządzanie płynnością dzienną, bieżącą i krótkoterminową, wyznaczanie nadzorczych miar

płynności oraz wskaźnika LCR, ale również optymalizowanie zarządzania środkami i nadwyżkami Banku w taki sposób, aby wywiązywać się ze wszystkim zawartych umów;

- 6) pozostałe komórki i stanowiska odpowiedzialne m.in. za: kontrolę i utrzymywanie limitów kasowych, sporządzanie wykazu kredytów do ewentualnej odsprzedaży na potrzeby planu awaryjnego, czy przekazywanie informacji niezbędnych do sporządzania prognozy przepływów pieniężnych.

12.2. Sposób pozyskiwania finansowania działalności

Podstawowym źródłem finansowania aktywów Banku są środki pozyskane od podmiotów niefinansowych. Bank uznaje depozyty tego sektora za stabilne źródło finansowania.

Celem Banku jest wydłużenie średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym, przy czym Bank będzie dążył do takiego konstruowania produktów depozytowych, aby ich budowa była optymalna pod kątem ryzyka płynności.

Bank dąży ponadto do dywersyfikacji źródeł finansowania poprzez zarządzanie udziałem środków dużych deponentów w bazie depozytowej dzięki negocjacji oprocentowania oraz do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od osób fizycznych w akceptowalnej cenie.

Głównym źródłem finansowania kredytów długoterminowych w Banku jest nadwyżka funduszy własnych nad aktywami niepłynnymi oraz osad na najbardziej stabilnych depozytach terminowych osób fizycznych.

12.3. Zasady funkcjonowania w ramach Zrzeszenia i Systemu Ochrony SGB

Bank posiadał dodatkowe zabezpieczenia płynności w ramach Zrzeszenia. Może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający, tj:

- 1) rachunki bieżące i lokaty terminowe, które charakteryzują się wysoką płynnością (możliwość wycofania lokaty przed terminem),
- 2) kredyty i pożyczki,
- 3) system współfinansowania konsorcjalnego z Bankiem Zrzeszającym,

- 4) transakcje sprzedaży wierzytelności Bankowi Zrzeszającemu,
- 5) zakup bonów i obligacji skarbowych za pośrednictwem Banku Zrzeszającego,
- 6) zakup jednostek uczestnictwa w funduszu niskiego ryzyka SGB Gotówkowy.

Spółdzielczy System Ochrony SGB powstał jako odpowiedź na wymagania unijnej Dyrektywy CRD IV i Rozporządzenia CRR.

Bank jako uczestnik Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB jest częścią struktury, której celem jest podniesienie bezpieczeństwa płynnościowego i wypłacalności jej uczestników, co zapewnia jeszcze wyższy poziom bezpieczeństwa nie tylko dla samego Banku, ale co najważniejsze, jego klientów.

12.4. Stopień scentralizowania funkcji skarbowych i zarządzania płynnością

Funkcje skarbowe oraz zarządzanie ryzykiem płynności były scentralizowane.

12.5. Informacje ilościowe dotyczące pozycji płynności

W celu ograniczania ryzyka płynności Bank wprowadził limity, pozwalające na wdrożenie w odpowiednim momencie mechanizmów zapobiegających powstawaniu nadmiernego ryzyka. Podstawowymi limitami, w zakresie których Bank nie dopuszczał do sytuacji ich przekraczania były następujące limity regulacyjne:

- 1) nadzorcze miary płynności,
- 2) limity wskaźnika LCR.

Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014r. uzupełniającego Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych (akt delegowany), Bank miał obowiązek sprawozdania i dziennego monitorowania w zakresie: aktywów płynnych, wpływów i wpływów płynności (wskaźnik LCR). Na koniec roku wskaźnik LCR ukształtował się na poziomie 298% przy wymaganych 80%.

Zestawienie powyższych wskaźników zostało zaprezentowane w Tabeli 20.

Tabela 20

<i>wyszczególnienie</i>	<i>limit wartość minimalna</i>	<i>wartość na 31.12.2017</i>
współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem (M1)	0,2	0,30
współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi (M2)	1,0	1,15
wskaźnik płynności krótkoterminowej LCR	80%	298%

12.6. Informacje jakościowe dotyczące pozycji płynności umożliwiające uczestnikom rynku wnikliwą ocenę zarządzania ryzykiem płynności Banku

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością złotową, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.

Podział realizowanych w Banku zadań w zakresie zarządzania ryzykiem płynności zapewniał rozdzielenie operacyjnego zarządzania ryzykiem od monitorowania i kontroli ryzyka.

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez stosowanie systemu limitów, wskaźników wczesnego ostrzegania oraz odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów.

Bank przyjął:

- 1) utrzymanie poziomu aktywów płynnych w proporcji minimum 20% aktywów ogółem,
- 2) utrzymanie wskaźnika LCR na poziomie nie niższym niż 80%,

W celu identyfikacji zwiększającego się ryzyka, rosnącego zapotrzebowania na płynność i stworzenia możliwości wczesnego podejmowania działań ograniczających ryzyko, Bank analizował wskaźniki i sytuacje wczesnego ostrzegania, w okresach miesięcznych. Dodatkowo, otrzymywał od Banku Zrzeszającego, informacje o spadku wskaźników wczesnego ostrzegania ustalonych w Banku Zrzeszającym oraz o zmniejszeniu nadpłynności Zrzeszenia.

Analiza wskaźnikowa obejmowała następujące limity wewnętrzne:

- udział depozytów stabilnych w bazie depozytowej;
- pokrycie kredytów bazą depozytową;
- udział sumy bazy depozytowej i funduszy własnych w kredytach powiększonych o majątek trwały;
- iloraz dużych depozytów przez bazę depozytową;
- zrywalność depozytów;
- stosunku zobowiązań pozabilansowych udzielonych do suma bilansowa;
- udział obligi kredytowego w sumie bilansowej;

W Banku obowiązywały również limity skumulowanej luki płynności, które w poszczególnych przedziałach czasowych regulowały stosunek skumulowanych aktywów i pasywów.

W ramach pomiaru ryzyka Bank przeprowadzał w okresach kwartalnych następujące testy warunków skrajnych:

- 1) scenariuszowe – w oparciu o które budowane były awaryjne plany płynności oraz wyznaczany był poziom bufora płynności,
- 2) wrażliwości – w oparciu o które szacowany był kapitał wewnętrzny oraz wykonywany był pomiar wpływu zmian parametrów makroekonomicznych na poziom ryzyka płynności,
- 3) odwrócone – w oparciu o które wykonywane były doraźne analizy problemowe.

Na wypadek zagrożenia utraty płynności Bank opracował procedury awaryjne ściśle opisujące sposób postępowania.

Wyniki testów warunków skrajnych wykorzystywane były w procesie szacowania i oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego w Banku. Kapitał wewnętrzny na ryzyko płynności na 31.12.2017r. wyniósł 27 tys. zł stanowiąc 0,2% kapitału uznanego.

13. Informacja o spełnianiu przez Członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa Ustawy Prawo bankowe

Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Łodzi zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz wytycznymi rekomendacji i zaleceniami określonymi

przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego oraz Komisję Nadzoru Finansowego regulujących tą materię, z zachowaniem zasady proporcjonalności, dokonywała oceny członków Zarządu w zakresie odpowiedniości (tzn. posiadania kompetencji, a także dawania rękojmi należytego wykonywania obowiązków).

Członkowie Zarządu podlegali ocenie i w jej wyniku stwierdzono, że posiadają kompetencje odpowiednie do zarządzania Bankiem wynikające z:

- wiedzy (posiadanej z racji zdobytego wykształcenia, odbytych szkoleń, uzyskanych tytułów zawodowych oraz nabytej w inny sposób w toku kariery zawodowej);
- doświadczenia (nabytego w toku sprawowania określonych funkcji lub zajmowania określonych stanowisk);
- umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych funkcji;
- odpowiedniej reputacji.

Rada Nadzorcza Banku dokonała oceny kolegiальной Zarządu Banku za rok 2017 stwierdzając, iż posiada on odpowiednie doświadczenie praktyczne do zarządzania Bankiem.

W czerwcu 2018 roku Zebranie Przedstawicieli Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Łodzi na podstawie Statutu Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Łodzi, oraz wytycznych w sprawie oceny kwalifikacji członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje (opublikowanych w dniu 22 listopada 2012r. przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego) oceniło kompetencje Członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Łodzi jako organu kolegiального. W wyniku tej oceny stwierdzono, że poszczególni jej członkowie posiadają wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do realizacji czynności nadzorczych, a ich postawa nie stwarza zagrożenia dla utraty reputacji Banku oraz zapewniają właściwe zarządzanie ładem wewnętrznym, w tym zmierzające do zapewnienia stabilnego i ostrożnego zarządzania Bankiem, a także efektywnego nadzoru nad ryzykiem działalności.

Wszyscy Członkowie Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku zgodnie z dokonaną za 2017rok oceną spełniają wymagania art. 22aa ustawy Prawo bankowe.

14. Dźwignia finansowa

Bank zgodnie z przepisami Rozporządzenia CRR, oblicza wskaźnik dźwigni finansowej jako miarę kapitału Tier I podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej i wyraża w wartości procentowej.

Bank ustalił limit wskaźnika dźwigni na poziomie minimum 3%.

Na dzień 31.12.2017r. wskaźnik dźwigni finansowej przy zastosowaniu w pełni wprowadzonej definicji kapitału Tier I wyniósł: 9,23%.

Kształtowanie się pozycji uwzględnianych w obliczaniu wskaźnika dźwigni zostało przedstawione w Tabeli 21.

Tabela 21

<i>wyszczególnienie:</i>	<i>wartość na 31.12.2017r.</i>
kapitał Tier I – w pełni wprowadzona definicja	12 220
kapitał Tier I – definicja przejściowa	12 458
aktywa	128 917
pozycje pozabilansowe	3 488
miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	132 281
wskaźnik dźwigni przy zastosowaniu w pełni wprowadzonej definicji kapitału Tier I	9,23%
wskaźnik dźwigni przy zastosowaniu przejściowej definicji kapitału Tier I	9,42%

Ujawnienie w zakresie wskaźnika dźwigni, wymagane przepisami Rozporządzenia wykonawczego komisji (UE) 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, zostało przedstawione w załączniku nr 3 do niniejszej Informacji.

15. System kontroli wewnętrznej

15.1. Struktura organizacyjna systemu:

W Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Łodzi funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i stopnia złożoności działalności Banku.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank wyodrębnia m.in.:

- 1) funkcję kontroli mającą za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, która obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji;
- 2) komórkę do spraw zgodności mającą za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawienie raportów w tym zakresie;
- 3) audyt wewnętrzny przeprowadzany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB mający za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej. Tryb audytu wewnętrznego przeprowadzanego przez Spółdzielczy System Ochrony SGB określony jest w Umowie Systemu Ochrony SGB zatwierdzonej przez KNF.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem w Banku systemu zarządzania, tj. systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.

Nadzór Rady Nadzorczej nad funkcjonowaniem systemu kontroli wewnętrznej obejmuje m.in.:

- 1) akceptowanie zasad funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej,
- 2) akceptowanie planów kontroli wewnętrznej,
- 3) okresowe zapoznawanie się z informacją dotyczącą wszystkich obszarów kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego,

- 4) ocenę efektów działań podjętych w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w funkcjonowaniu mechanizmów kontroli wewnętrznej,
- 5) ocenę adekwatności i skuteczności funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej.

Zarząd odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz działanie skutecznego systemu zarządzania, tj. systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego.

Do zadań Zarządu, z punktu widzenia prawidłowego działania systemu kontroli wewnętrznej należy m.in.:

- 1) zapewnienie ciągłości monitorowania efektywności mechanizmów kontrolnych oraz identyfikowania obszarów działalności, operacji, transakcji i czynności przeznaczonych do stałego monitorowania,
- 2) wyznaczenie osób odpowiedzialnych za przeprowadzenie okresowej, co najmniej raz w roku, weryfikacji funkcjonujących w Banku mechanizmów i procedur kontroli wewnętrznej,
- 3) określenie formy udokumentowania przeprowadzonego przeglądu i oceny efektywności wewnętrznych mechanizmów kontrolnych oraz wniosków wynikających z tych przeglądów,
- 4) określenie trybu przekazania wewnątrz Banku raportu pokontrolnego/raportu, w celu podjęcia działań służących usunięciu stwierdzonych nieprawidłowości mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz sposobu kontroli skorygowania tych nieprawidłowości,
- 5) okresowe zapoznawanie się z informacją dotyczącą kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego,
- 6) zapewnienie ciągłości i skuteczności działania kontroli wewnętrznej, a także właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku z komórką kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego oraz dostępu osobom wykonującym czynności kontrolne/czynności audytowe do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje poufne,
- 7) ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.

Kierownicy jednostek i komórek organizacyjnych Banku, wypełniając swoje obowiązki, wprowadzają w życie przyjęte przez Zarząd wewnętrzne strategie i procedury dotyczące zarządzania ryzykiem, a przede wszystkim:

- 1) odpowiadają za wdrożenie odpowiednich mechanizmów i procedur kontroli wewnętrznej,
- 2) monitorują prawidłowość przestrzegania mechanizmów i procedur kontroli.

15.2. Stosowane mechanizmy kontrolne:

Mechanizmy kontrolne przyjęte w Banku wbudowane są w funkcjonujące w Banku procesy, czynności, związane z działalnością operacyjną Banku.

W zakresie mechanizmów kontroli wewnętrznej w Banku funkcjonują w szczególności:

- 1) zasady polityki, regulaminy i procedury obejmujące wszystkie obszary działalności, wraz z zasadami przyczyniające się do realizacji założeń strategii Banku,
- 2) zasady, metody i techniki identyfikacji, pomiaru, monitorowania, oceny i kontrolowania poszczególnych rodzajów ryzyka,
- 3) ustanowione limity ostrożnościowe ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku, wraz z zasadami ustalania ich poziomu, monitorowania, aktualizowania, postępowania w przypadku przekroczeń,
- 4) zasady funkcjonowania wewnętrznego systemu sprawozdawczości zarządczej,
- 5) kontrola działalności na poszczególnych szczeblach wykonywana przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez bezpośredniego zwierzchnika, mająca na celu weryfikację jakości i poprawności realizowanych w Banku zadań.

Mechanizmy kontrolne obejmują m.in. okresowe:

- 1) przeglądy, analizy i oceny sporządzane dla Zarządu i Rady Nadzorczej,
- 2) sprawdzanie przestrzegania przepisów zewnętrznych, procedur i instrukcji wewnętrznych, w odniesieniu do działalności poszczególnych komórek i jednostek organizacyjnych Banku,
- 3) badanie ograniczenia dostępu do aktywów rzeczowych (głównie gotówki oraz obszaru przetwarzania danych),
- 4) sprawdzanie przestrzegania ustalonych limitów,
- 5) weryfikowanie systemu zatwierdzania i autoryzacji,
- 6) analizowanie systemu weryfikacji i uzgadniania.

Działanie mechanizmów kontrolnych przebiega w dwóch etapach:

- 1) ustanowienie wewnętrznych zasad, limitów i procedur,

- 2) sprawdzanie ich przestrzegania.

Jednym z mechanizmów kontroli wewnętrznej są czynności kontrolne. Czynności kontrolne stanowią integralną część codziennych zadań wszystkich pracowników Banku oraz umożliwiają szybkie reakcje na zmieniające się warunki i unikanie zbędnych kosztów.

15.3. Ocena adekwatności i skuteczności systemu:

System kontroli wewnętrznej identyfikuje i ocenia istotne czynniki zewnętrzne i wewnętrzne, które mogą niekorzystnie wpłynąć m.in. na adekwatność kapitałową, rentowność operacji, wiarygodność sprawozdawczości, przestrzeganie przepisów i regulacji wewnętrznych.

Na podstawie czynności kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego Zarząd i Rada Nadzorcza otrzymują informacje dotyczące:

- 1) przestrzegania przepisów prawa, w tym regulacji ostrożnościowych, innych norm zewnętrznych oraz obowiązujących w Banku regulacji wewnętrznych,
- 2) funkcjonowania w Banku systemu informacji zarządczej,
- 3) skuteczności ujawniania w ramach kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego błędów i nieprawidłowości oraz podejmowania skutecznych działań naprawczych lub korygujących,
- 4) realizacji określonych i wymaganych przez Zarząd celów i polityki Banku,
- 5) kompletności, prawidłowości i kompleksowości procedur księgowych,
- 6) jakości (dokładności i niezawodności) systemów: księgowego, sprawozdawczego i operacyjnego,
- 7) adekwatności, funkcjonalności i bezpieczeństwa systemu informatycznego,
- 8) efektywności wykorzystania dostępnych środków, w tym funduszy własnych i zasobów we wszystkich obszarach działalności Banku,
- 9) oceny struktury organizacyjnej Banku, podziału kompetencji i koordynacji działań pomiędzy poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi i stanowiskami pracy, a także systemu tworzenia i obiegu dokumentów i informacji oraz istnienia mechanizmów gwarantujących podejmowanie decyzji w sposób wykluczający ryzyko związane z występowaniem powiązań personalnych pomiędzy uczestnikami procesów decyzyjnych,

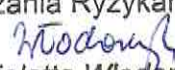
- 10) oceny funkcjonowania systemów wewnętrznych w aspekcie poprawy efektywności działania Banku jako całości,
- 11) czynności zleczanych przez Bank do wykonania podmiotom zewnętrznym, nawet jeśli są one powiązane organizacyjnie lub kapitałowo z Bankiem.

Na podstawie powyższych informacji Zarząd i Rada Nadzorcza pozytywnie ocenili adekwatność i skuteczność systemu kontroli wewnętrznej.

Łódź, dnia 22.06.2018r.

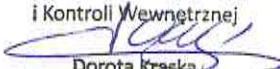
Zakres powyższych informacji przygotowany został przez:

- Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz,
- Główną Księgową,
- Stanowisko ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej,
- Zespół Księgowości i Sprawozdawczości,
- Stanowisko ds. Kadr i Obsługi Organów Banku.

KIEROWNIK ZESPOŁU
Zarządzania Ryzykami i Analiz

Wioletta Włodarczyk

Specjalista

Anna Rożycka

Stanowisko ds. Zgodności
i Kontroli Wewnętrznej

Dorota Kraska

Kierownik Zespołu
Księgowości i Sprawozdawczości

Małgorzata Leszczyńska-Kacala

Główny Księgowy
Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Łodzi

Ewa Błaszczuk

ZARZĄD
BANKU SPÓŁDZIELCZEGO RZEMIOSŁA
w Łodzi

Załącznik nr 1

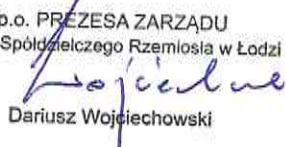
Oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem

Zarząd Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Łodzi oświadcza, że ustalenia opisane w niniejszej „Informacji podlegającej ujawnieniu według stanu na dzień 31.12.2017 roku” są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem jak i system kontroli wewnętrznej są odpowiednie z punktu widzenia profilu ryzyka towarzyszącego działalności Banku oraz strategii działania.

Podpisy wszystkich członków Zarządu:

Dariusz Wojciechowski

p.o. Prezesa Zarządu

p.o. PREZESA ZARZĄDU
Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Łodzi

Dariusz Wojciechowski

.....
podpis

Bogumiła Malinowska

Wiceprezes Zarządu ds. Finansów

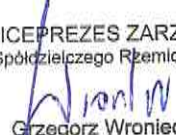
WICEPREZES ZARZĄDU
Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Łodzi

Bogumiła Malinowska

.....
podpis

Grzegorz Wroniecki

Wiceprezes Zarządu ds. Handlu

WICEPREZES ZARZĄDU
Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Łodzi

Grzegorz Wroniecki

.....
podpis

Załącznik nr 2

**Oświadczenie Zarządu Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Łodzi
w zakresie profilu ryzyka**

Zarząd Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Łodzi oświadcza, iż wdrożył kompleksowy system zarządzania ryzykiem, który jest adekwatny do profilu ryzyka.

Bank określa profil ryzyka w ujęciu ilościowym, poprzez wskazanie udziału kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje ryzyka w funduszach własnych.

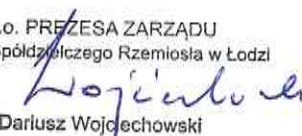
<i>rodzaj ryzyka</i>	<i>wartość % w stosunku do funduszy w własnych</i>
ryzyko operacyjne	6,6%
ryzyko kredytowe	45,7%
ryzyko koncentracji	0,4%
ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	0,5%
ryzyko płynności	0,2%
ryzyko wyniku finansowego	0%
razem	53,4%

Podpisy wszystkich członków Zarządu:

Dariusz Wojciechowski

p.o. Prezesa Zarządu

p.o. PREZESA ZARZĄDU
Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Łodzi

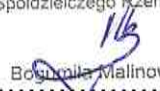

Dariusz Wojciechowski

.....
podpis

WICEPREZES ZARZĄDU
Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Łodzi

Bogumiła Malinowska

Wiceprezes Zarządu ds. Finansów

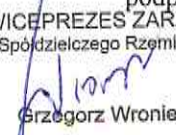

Bogumiła Malinowska

.....
podpis

WICEPREZES ZARZĄDU
Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Łodzi

Grzegorz Wroniecki

Wiceprezes Zarządu ds. Handlu

Grzegorz Wroniecki

.....
podpis

Załącznik nr 3

**Wskaźnik dźwigni określony w Rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych –
formularz do celów ujawniania informacji**

<i>Tabela LRSum: Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni</i>		
		<i>kwota mająca zastosowanie</i>
1.	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	127 497 516
2.	Korekta z tytułu jednostek objętych konsolidacją na potrzeby rachunkowości ale nieobjętych zakresem konsolidacji regulacyjnej	
3.	(Korekta z tytułu aktywów powierniczych ujętych w bilansie zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości ale wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 13 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	
4.	Korekta z tytułu instrumentów pochodnych	
5.	Korekta z tytułu transakcji finansowych z użyciem papierów wartościowych (SFT)	
6.	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	3 488 384
EU-6a	(Korekta z tytułu ekspozycji wewnątrz grupy wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	
EU-6b	(Korekta z tytułu ekspozycji wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	(124 142)
7.	Inne korekty	1 419 079
8.	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	132 280 837

<i>Tabela LRCom: Wspólne ujawnienie wskaźnika dźwigni</i>		
		<i>Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych</i>
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1.	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	128 916 595
2.	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	(124 142)

3.	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	128 792 453
Ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych		
4	Koszt odtworzenia związany z wszystkimi transakcjami na instrumentach pochodnych (tj. z pominięciem kwalifikującego się zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce)	
5	Kwoty narzutu w odniesieniu do potencjalnej przyszłej ekspozycji związanej z wszystkimi transakcjami na instrumentach pochodnych (metoda wyceny według wartości rynkowej)	
EU-5a	Ekspozycja obliczona według metody wyceny pierwotnej ekspozycji	
6	Ubruttowanie zapewnionego zabezpieczenia instrumentów pochodnych jeżeli odliczono je od kwoty aktywów bilansowych zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości	
7	(Odliczenia aktywów wierzytelności w odniesieniu do zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce zapewnionego w transakcjach na instrumentach pochodnych)	
8	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	
9	Skorygowana skuteczna wartość nominalna wystawionych kredytowych instrumentów pochodnych	
10	(Skorygowana skuteczna wartość nominalna kompensat i odliczeń narzutów w odniesieniu do wystawionych kredytowych instrumentów pochodnych)	
11	Całkowite ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych (suma wierszy 4-10)	
Ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych		
12	Aktywa z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto (bez uwzględnienia kompensowania) po korekcie z tytułu transakcji księgowych dotyczących sprzedaży	
13	(Skompensowane kwoty zobowiązań gotówkowych i wierzytelności gotówkowych w odniesieniu do aktywów tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto)	
14	Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta w odniesieniu do aktywów tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych	
EU-14a	Odstępstwo dotyczące transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych: ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta zgodnie z art. 429 ust. 4 i art. 222 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	
15	Ekspozycja z tytułu transakcji zawieranych przez pośrednika	
EU-15a	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	
16	Całkowite ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (suma wierszy 12-15a)	
Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	8 159 988
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	(4 671 604)
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)	3 488 384
Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 7 i 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowe i pozabilansowe)		

EU-19a	(Wyłączenie z ekspozycji wewnątrz grupy (na zasadzie nieskonsolidowanej) zgodnie z art. 429 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013) (bilansowe i pozabilansowe)	
EU-19b	(Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013) (bilansowe i pozabilansowe)	
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	12 457 993
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	132 280 837
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	9,42
Wybór przepisów przejściowych i kwota wyłączonych pozycji powierniczych		
EU-23	Wybór przepisów przejściowych na potrzeby określenia miary kapitału	
EU-24	Kwota wyłączonych pozycji powierniczych zgodnie z art. 429 ust. 11 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	

Tabela LRSpl: Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych)

		<i>Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych</i>
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłącznych) w tym:	128 792 453
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego w tym:	
EU-4	Obligacje zabezpieczone	
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	584 409
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego których nie traktuje się jak państwa	3 964 466
EU-7	Instytucje	32 553 258
EU-8	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	17 272 078
EU-9	Ekspozycje detaliczne	52 217 168
EU-10	Przedsiębiorstwa	2 985 401
EU-11	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	6 766 640
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa nie generujące zobowiązania kredytowego)	12 449 033

Tabela LRQua: Pola na tekst o dowolnym formacie do celów ujawniania informacji jakościowych

		<i>Dowolny format</i>
1	Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej	Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego – w oparciu o zatwierdzoną w Banku Strategię zarządzania i planowania kapitałowego. Takie podejście wynika z faktu, że Bank do obliczania aktywów ważonych ryzykiem stosuje metodę standardową (co ogranicza nadmierną możliwość wykorzystywania niższych wag ryzyka). W związku z tym zachowanie odpowiednich współczynników kapitałowych, powoduje, że wskaźnik dźwigni utrzymuje się również na bezpiecznym poziomie.
2	Opis czynników które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni	Poziom wskaźnika dźwigni w 2017 roku według definicji przejściowej wynosił od 9,41% do 9,87%. Na jego wysokość największy wpływ miał poziom kapitału Tier I oraz zwiększająca się skala działalności Banku.

Załącznik nr 4

Ujawnienia dotyczące aktywów obciążonych i wolnych od obciążeń

Formularz A – Aktywa

		Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń	Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń
		010	040	060	090
010	Aktywa instytucji zgłaszającej	253		127 245	
030	Instrumenty kapitałowe			1 045	
040	Dłużne papiery wartościowe			252	
120	Inne aktywa	253		125 948	

Formularz B – Zabezpieczenia otrzymane

		Wartość godziwa obciążonych zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych	Wartość godziwa zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych dostępnych dla celów obciążenia
		010	040
130	Zabezpieczenia otrzymane przez instytucję zgłaszającą		
150	Instrumenty kapitałowe		
160	Dłużne papiery wartościowe		
230	Inne zabezpieczenia otrzymane	3 991	32 387
240	Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obligacje zabezpieczone lub papiery typu ABS		

Formularz C – Aktywa obciążone/zabezpieczenia otrzymane i powiązane zobowiązania

		Odpowiadające zobowiązania, zobowiązania warunkowe i udzielone pożyczki papierów wartościowych	Aktywa, zabezpieczenia otrzymane i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obciążone obligacje zabezpieczone i papiery typu ABS
		010	030
010	Wartość bilansowa wybranych zobowiązań finansowych		

D – Informacje o istotności obciążeń jeśli uznano za istotne

